

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 003636801 2025

14850 003 002 501 061

Датум: 17.10.2025. год.

Немањина 22-26

Београд

На основу члана 7. став 1. тачка 1), члана 19. став 4. Закона о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, број 94/24), члана 6. став 1. Закона о министарствима („Сл. гласник РС“, број 128/2020, 116/22 и 92/23- др.закон), члана 23. став 2. и члана 24. став 3. Закона о државној управи („Сл. гласник РС“, бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 и 30/2018 – др. закон) и члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, број 18/2016, и 95/2018 – аутентично тумачење и 2/2023 - одлука УС), поступајући по захтеву носиоца пројекта, SERBIA ZIJIN COPPER d.o.o. Вог за одређивање обима и садржаја Студије о процени утицаја на животну средину, Министарство заштите животне средине, Александар Дујановић, државни секретар, по решењу о овлашћењу број: бр. 003175811 2025 14850 009 005 020 092 од 14.07.2025. године, доноси:

Р Е Ш Е Њ Е

1. Одређује се носиоцу пројекта SERBIA ZIJIN COPPER d.o.o. Вог, обим и садржај Студије о процени утицаја на животну средину Допунског рударског пројекта одлагања јаловине са површинског копа „Северни ревер“ код Мајданпека, на к.п.бр. 620/30, 620/29, 1508, 620/6, 1125, 620/13, 1129, 1042, 620/10, 620/9, 620/14, 619/1, 624/16, 624/18, 997/2, 1034/1, 1040, 1039, 1038, 1037, 1036, 998, 1035, 624/1, 1059, 1065, 1060, 1058, 1055, 1067, 1074, 1068, 1073, 1069, 1072, 1070, 1071, 1056, 620/12, 1054, 1052, 620/11, 1131, 1051, 1130, 1050, 1049, 1048, 1047, 1053, 624/2, све у КО Мајданпек, уз обавезу носиоца пројекта да је изради у свему према члану 22. Закона о процени утицаја на животну средину и чл. 1-10 Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 69/05).
2. Нетехнички краћи приказ података наведених у студији израдити као посебан сепарат студије који садржи кључне изводе и податке из свих поглавља студије, написане једноставним нетехничким језиком, са мерама заштите животне средине и програмом праћења утицаја на животну средину, који се наводе у интегралном тексту из студије.
3. Обавезује се носилац пројекта да детаљно обради кумулативни утицај пројекта на чиниоце животне средине (позитиван и негативан), са већ одобреним пројектом, односно кумулативним утицајем Допунског рударског пројекта откопавања површинског копа Северни Ревир у руднику бакра Мајданпек.
4. Уз студију о процени утицаја приложити копије услова и сагласности других надлежних органа и организација издатих у складу са посебним законом.
5. Носилац пројекта дужан је да, у року од годину дана од дана коначности овог решења, поднесе захтев за давање сагласности на студију о процени утицаја пројекта на животну средину из тачке 1. овог решења.

Образложење

Носилац пројекта SERBIA ZIJIN COPPER d.o.o. Bor, поднео је Министарству Захтев за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину Допунског рударског пројекта одлагања јаловине са површинског копа „Северни ревир“ код Мајданпека, на к.п.бр. 620/30, 620/29, 1508, 620/6, 1125, 620/13, 1129, 1042, 620/10, 620/9, 620/14, 619/1, 624/16, 624/18, 997/2, 1034/1, 1040, 1039, 1038, 1037, 1036, 998, 1035, 624/1, 1059, 1065, 1060, 1058, 1055, 1067, 1074, 1068, 1073, 1069, 1072, 1070, 1071, 1056, 620/12, 1054, 1052, 620/11, 1131, 1051, 1130, 1050, 1049, 1048, 1047, 1053, 624/2, све у КО Мајданпек.

Уз захтев су приложени попуњени упитници за одређивање обима и садржаја Студије о процени утицаја на животну средину (део I и II), као и копије раније прибављених услова и мишљења, прибављених од осталих надлежних институција и то:

- Информација о локацији о могућности и ограничењима одлагања јаловине са површинског копа Северни ревир на катастарским парцелама у оквиру КО Мајданпек, Одељење за урбанизам, грађевинарство, стамбено-комуналне и инспекцијске послове, Општинске управе Општине Мајданпек, IV број: 003544291 2024 06080 004 030 353 018 од 03.01.2025. године;
- Решење о условима заштите природе Завода за заштиту природе Србије под 03 бр. 0211256/3 од 20.05.2025. године;
- Решење о утврђивању услова за предузимање мера техничке заштите за Допунски рударски пројекат одлагања јаловине са површинског копа Северни ревир, Завод за заштиту споменика културе Ниш, бр. 696 /2 -02 од 10.04.2025. године;
- Водни услови Републичке дирекције за воде Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, бр. 002115688 2025 14843 001 001 325 024 од 18.06.2025;
- Стручно мишљење о утицају Допунског рударског пројекта одлагања јаловине са површинског копа „Северни ревир“ на водозахват „Велики Затон“, ЈП „Водовод“ Мајданпек, бр. 739 од 10.04.2025. године;

Поступајући по предметном захтеву овај орган је обавестио заинтересоване органе, организације и јавност, организовао јавни увид и обезбедио доступност података из захтева и документације носиоца пројекта, у складу са чланом 19. став 1. и чланом 39. Закона о процени утицаја на животну средину. Поднети захтев је објављен у дневном листу „Политика“ дана 23.09.2025. године и на службеном сајту Министарства <http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnusedinu/>

Примедбе и коментари заинтересованих органа, организација и јавности у законском року нису достављени.

Предметни пројект се налази на Листа (I), тачке 5, 9 и 19 Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја на животну средину, што је утврђено у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/2008).

За одлагалиште јаловине предвиђена је површина у непосредној близини копа, дуж западне и северозападне стране завршне контуре копа. Овај простор ограничен је зонама заштите природе, међу којима су Строги природни резерват „Мустафа“ и међународно препознато ИБА подручје (подручје важно за очување птица). Иако у самом подручју нема станишта строго заштићених биљака и животиња, у његовој близини присутне су ретке и тешко обновљиве шумске заједнице које имају посебан значај за очување природе. Најближе заштићено природно добро је Рајкова пећина, удаљена око 2,3 километра североисточно од планиране локације. На удаљености од око 3 км североисточно од површинског копа

„Северни ревер“ простире се највећи Национални парк „Бердап“, на чијем подручју је регистровано више од 50 шумских заједница, од чега 35 реликтних, 70 врста сисара и преко 200 врста птица, а у водама је евидентирано преко 60 врста риба. Најближи стамбени објекти налазе се у граду Мајданпек, на око 300 м источно од површинског копа, као и основна школа и градски стадион. Зграда општине смештена је источно од површинског копа на удаљености од око 400 м, градски парк налази се на удаљености од око 500 м, док је Центар за културу Мајданпек смештен на приближно 600 м од површинског копа. Болница у Мајданпеку смештена је на узвишењу, на око 900 м источно од површинског копа „Северни ревер“. Подручје око површинског копа Северни ревер карактерише сложен рељеф и изражени процеси ерозије, што додатно отежава извођење рударских радова и одлагање материјала. Због вишегодишњих рударских активности у околини, земљиште је у великој мери физички деградирано. Као главни извори загађења издвајају се рударење, транспорт руде и јаловине, као и постојећа одлагалишта. Значајно присуство прашине у ваздуху потиче са површинских копова и депонија, али и са саобраћајница које се користе за транспорт материјала. Квалитет ваздуха се редовно прати на пет локација, а резултати мерења показују да су вредности загађујућих материја углавном биле у границама дозвољеног.

У близини предметне локације нема непокретних културних добара, као ни археолошких налазишта на које би извођење пројекта могло имати негативан утицај. Откопавање руде по важећем Техничком рударском пројекту откопавања руде бакра на површинском копу Северни ревер рудника бакра Мајданпек почело је у другој половини 2022. године. Све технолошке операције везане за површински коп Северни ревер, у наредном периоду изводиће се према постојећем Допунском рударском пројекту откопавања површинског копа Северни ревер у руднику бакра Мајданпек (Институт за рударство и металургију Бор, 2024. године), а нови Допунски рударски пројекат одлагања јаловине са ПК Северни ревер (Рударско-геолошки факултет Универзитета у Београду, август 2025. године) уводи измене само у домену технолошке операције транспорта и одлагања јаловине са копа. Решења везана за одабир локације, конструктивне параметре и технологију одлагања јаловине са површинског копа Северни ревер усклађена су са геолошким, технолошким и геомеханичким улазним параметрима. Узета су у обзир и ограничења која се односе на тренутно стање рударских радова и постојећу опрему.

У току рада површинског копа Северни ревер ће се, поред јаловине, продукovati и нерударски отпад: коришћена уља и мазива, отпадна амбалажа, гумени отпад, делови и компоненте машинске, електричне и друге опреме и механизације замењени при поправкама и одржавању, комунални отпад, папир, пластика и др. Са овим отпадом Носилац пројекта је дужан да поступа у складу са законском регулативом. Главни отпад који се јавља при рударским радовима је јаловина, али се она третира као рударски отпад и не разматра се у Закону о управљању отпадом. Сав отпад се привремено складишти на локацији Носиоца пројекта, до предаје оператеру који поседује одговарајућу дозволу за управљање отпадом. Складиштење опасног отпада врши се у магацину за складиштење опасног отпада. Магацин се налази на површинском копу Јужни ревер у близини сервиса за поправку тешких возила. Складиште испуњавања техничке захтеве и стандарде за складиштење који су прописани посебним прописима.

Негативан утицај на квалитет ваздуха у приликом рударских радова, у које спада и одлагање јаловине, највећим делом се огледа у емисијама суспендованих честица (минерална прашина) чије концентрације, у одређеним природним условима, могу бити изнад прописаних граничних вредности. Настајање дисперзне фазе (лебдеће прашине) у ваздуху везује се пре свега за радну околину, односно везано је, у већој или мањој мери, за све пројектоване фазе технолошког процеса површинске експлоатације и припреме руде бакра и одлагања јаловине. Појава суспендованих честица у животној средини последица је изношења честица прашине из радне околине под утицајем струјања ваздуха. Примарне изворе чине рударске машине и технолошка опрема у раду, а секундарне изворе чине све активне површине, које под утицајем ветра емитују у ваздушну средину лебдећу фракцију из наталожене прашине. Укупан интензитет загађивања ваздуха суспендованим честицама је у великој зависности од метеоролошких услова, што значи да повремено у сушним периодима током године може условити потенцијално погоршавање квалитета ваздуха, како у радној околини, тако и у животној средини.

Поред суспендованих честица, до погоршања квалитета ваздуха може доћи услед емисије издувних гасова из мотора утоварних, транспортних и помоћних машина, које се користе у технологији површинске експлоатације лежишта руде гвожђа и везано је, пре свега за емисије следећих гасова: угљенмоноксида CO, угљендиоксида CO₂, азотових оксида NOx и др. Полутанти као што су издувни гасови, на површинским коповима са дисконтинуалном технологијом експлоатације, просторно су везани за трасе транспортних путева и у случају близине настањених подручја могу имати утицаја на квалитет ваздуха непосредног окружења. Компанија Србија Зијин Цоппер д.о.о. врши редован мониторинг квалитета ваздуха у складу са Законом о заштити ваздуха. На четири мерна места врши се праћење укупних таложних материја (УТМ) и тешких метала у УТМ, док се на петом мерном месту - Домаћинство Предраг Билав врши мерење концентрација PM₁₀, PM_{2,5} и TSP. Испитивања квалитета ваздуха врши овлашћена лабораторија једном месечно. Током 2023. године је на једном мерном месту (3MStadion) у једном месецу дошло до прекорачења граничне вредности за УТМ, док су све измерене вредности на осталим мерним местима све време испод ГВ. Такође, измерене вредности PM₁₀, PM_{2,5} и ТСП биле су испод ГВ прописаних одговарајућом регулативом. Према подацима US EPA (AP-42) и National Pollutant Inventory емисије честица прашине из различитих извора на површинским коповима се могу смањити за 50% - 70% применом техника квашења минералне сировине или обарања прашине прскањем водом. Имајући у виду процењене емисије прашине у зони извођења радова на површинском копу и одлагалиштима јаловине, у функцији заштите радника од прашине у радној околини као и мера заштите животне средине, пројектом су предвиђене мере за спречавање стварања и обарање лебдеће прашине из ваздуха. На овај начин ће бити смањена емисија суспендованих честица у атмосферу ширег подручја рудника што ће утицати на побољшање квалитета ваздуха овог подручја. При раду мотора утоварних, транспортних и помоћних машина на површинским коповима са дисконтинуалном технологијом експлоатације, у животну средину се са издувним гасовима емитују следећи полутанти: угљенмоноксид CO, угљендиоксид CO₂, азотни оксиди NOx, VOCs, чађ и др. Квантификовање емисије издувних гасова мотора наведене механизације може се извршити према документима European Emissions standards for engines used in non-road mobile machinery, Stage V emissions limits regulation 2016/1628.

За рударску радну околину је карактеристично да бука настаје готово у свим фазама технолошког процеса откопавања и прераде руде бакра. Анализом извора буке у рударском комплексу, идентификовани су следећи потенцијални извори угрожавања:

- рударска механизација (камиони, багери, утоварачи, булдозери, грејдери),
- опрема за транспорт и одлагање откритке (транспортери са траком, одлагач),
- опрема за бушење минских бушотина (бушилице, компресори),

- дробилично постројење. Машина или уређај су често истовремено извор и вибрација и буке. Са тог становишта, евентуалне штетне вибрације могу се очекивати у радним околинама оператера целокупне рударске механизације: камиони, багери, утоварачи, булдозери, грејдери. Конкретан одабир позиције одлагалишта условљен је захтеваном технологијом и започетим радовима у пређашњем периоду. До краја експлоатационог века копа, одлагање јаловине вршиће се у непосредној близини копа, дуж западне и северозападне стране завршне контуре копа. Временски распоред за извођење радова неће имати одређени утицај, јер је предвиђена фаза реализација пројекта, чиме ће се смањити обим утицаја радова, али ће се продужити дужина трајања. Животни век површинског копа износи 19 година. Рад ће бити организован на следећи начин: 330 дана/годишње, у тросменском раду, 8 х трајање једне смене, а све у складу са тренутном организацијом рада на активном површинском копу. Користиће се постојећа саобраћајна инфраструктура, уз изградњу неопходних интерних саобраћајница, при чему ће се посебна пажња усмерити на ефикасно одвођење атмосферских вода ка реципијентима. Serbia Zijin Copper d.o.o. има обучен тим за ванредне ситуације и планове и опрему за хитно реаговање у ванредним ситуацијама.

У оквиру пројекта површинског копа и одлагалишта јаловине процењене су емисије суспендованих честица фракције PM_{10} које износе око 1.400 т годишње, од чега највећи део потиче од транспорта камионима и утовара багерима. Примена мера отпашивања (орошавање земљишта, коришћење застора, смањење висине сипања материјала приликом утовара и истовара и сл.) може утицати на смањење емисија суспендованих честица у ваздуху, фракције PM_{10} за чак 70%. Што се тиче емисија гасовитих загађујућих материја у ваздух могу се очекивати: CO , CO_2 , NO_x , VOC , чађ и др. Количине емитованих гасова ће варирати по годинама рада, јер ће и потрошња горива варирати. Због доброг проветравања површинског копа не очекује се значајнији утицај. Од отпадних вода очекују се само атмосферске отпадне воде које падну на одлагалиште јаловине и приступне путеве. Очекује се да ће прилив површинских вода на локацији на којој ће се одлагати откритка и јаловина бити 465.552 $m^3/год.$, а када се одбије количина која испари, отекне и на друге начине буде евакуисана са одлагалишта, на одлагалишту се може очекивати око 186.221 m^3 воде годишње. Главне загађујуће материје у овим водама су суспендоване честице, али се у мањој мери могу очекивати и остаци уља из транспортних средстава и рударске механизације. Отпадне воде ће се пречишћавати у постројењу за пречишћавање отпадних вода, које се користи за пречишћавање свих отпадних вода са површинског копа, које је пројектовано за годишњи капацитет од 3.300.000 m^3 отпадних вода.

Узимајући у обзир све мере заштите и контролу, процењује се да пројекат неће имати значајне негативне утицаје на животну средину. Очекује се само привремен и контролисан утицај на квалитет ваздуха током рада, док остали елементи животне средине, попут земљишта, вода, биљног и животињског света, неће бити значајније угрожени. Пројекат може имати позитиван друштвено-економски ефекат кроз запошљавање локалног становништва. Код реализације предметног пројекта, бука се јавља радом рударске механизације (камиони, багери, утоварачи, булдозери, грејдери), опреме за транспорт и одлагање откритке и јаловине (тракасти транспортери, одлагач и др.), бушилица и дробиличног постројења. С обзиром на изолованост одлагалишта не може се реално очекивати значајнији негативан утицај буке на околно становништво. Бука од опреме обично је праћена и вибрацијама, које се манифестују механичким осцилацијама тла. Утицај буке и вибрација је најизраженији у радној средини, а ван граница површинског копа тешко да се могу очекивати значајнији негативни утицаји. Очекује се да променом система одлагања јаловине ниво буке буде смањен и разлога што ће реализацијом предметног пројекта доћи до смањења броја камиона који ће се користити, а самим тим ће бити и нижи ниво буке који се емитује са предметне локације. Ипак, Носилац пројекта мора да обрати посебну пажњу да механизација која ће се користити буде исправна и мора да води рачуна о томе да што је могуће више минимизује емитовање буке и вибрација са радних површина, због потенцијалног утицаја на животињских свет у околини, пре свега птица које се налазе у ИБА подручју. Реализацијом предметног пројекта неће доћи до емитовања јонизујућег и нејонизујућег зрачења, те се негативан утицај ових фактора на чиниоце животне средине не очекује. Што се тиче предметног пројекта, не очекује се знатна емисија гасова са ефектом стаклене баште, јер се у овом случају, они генеришу само од транспортних средстава и рударске механизације. Промена система транспорта и одлагања не утиче на коришћење земљишта, као ни на воде, биљни и животињски свет, осим што ће бити смањене емисије загађујућих материја, а мањи број камиона значи и мање емитовање буке, што може позитивно утицати на животињски свет. Транспорт и одлагање јаловине по новом систему благо ће утицати и на смањење количине воде која се користи за орошавање путева, јер ће објективно мање воде требати, с обзиром да ће се користити мањи број транспортних средстава.

Осим воде за орошавање, друге процесне воде се не користе. Такође, ни један ни други систем транспорта и одлагања јаловине не подразумева коришћење биљног и животињског света. Нови систем транспорта јаловине ће ипак захтевати већи утршак електричне енергије за погон тракастих транспортера за транспорт руде од дробилице до одлагалишта. Кумулативан утицај пројекта се може очекивати са рударским радовима како на површинском копу Северни ревер, тако и на површинском копу Јужни ревер. Оно што је позитивно је то да ће промена система транспорта и одлагања јаловине довести до мањих емисија загађујућих материја у ваздух и мање потрошње горива и воде за орошавање,

тако да ће и кумулативни ефекти бити смањени. У захтеву су наведене мере заштите животне средине које су предвиђене националним законодавством и којима се ублажава утицај на ваздух, на воде, земљиште, ниво буке и регулише управљање отпадним материјама, заштитом од пожара и поступање са хемикалијама. Поред мера које су предвиђене законодавством Носилац пројекта је дужан да поштује и мере за спречавање удеса и да поступа у складу са мерама предвиђеним за случај појаве удеса. Осим тога, предвиђене су и различите мере и техничка решења заштите животне средине, као и заштите здравља радника. Мере које су неопходне за спречавање, смањење и отклањање сваког значајнијег штетног утицаја на животну средину могу се класификовати на: мере које су предвиђене законом и другим прописима, нормативима и стандардима за ову врсту делатности и роковима за њихово спровођење, мере за спречавање удеса као и у случају удеса и планове и техничка решења заштите животне средине (рециклажа, третман и диспозиција отпадних материја, рекултивација, санација и др.). Мере заштите од емисије прашине са отворених површина на простору рудничког комплекса односе се на орошавање и квашење ових површина као и успостављање и развој раног биљног покривача на одлагалишту тамо где је то, у датим условима, могуће. За спречавање емитовања прашине потребно је применити техничко решење орошавања водом помоћу наменских возила (аутоцистерни, које већ постоје на површинском копу Северни ревер) са опремом за орошавање.

На основу члана 19. став 3. и члана 22. Закона о процени утицаја на животну средину, као и на основу Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину, утврђен је обим и садржај предметне студије и одлучено као у диспозитиву овог решења.

Плаћена је Републичка административна такса у износу од 2.700,00 динара а сагласно Закону о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, бр. 43/93 92/23 и 59/24 – усклађен дин.изн.), тарифни број 186.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Влади, Административној комисији Београд, Немањина 11, путем овог органа, у року од 15 дана од дана пријема овог решења. Уз жалба се доставља доказ о уплати административне таксе, у износу од 590 динара, према тарифном броју 6. Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, бр. 43/03..... 63/24 - измена и допуна усклађени дин.изн.).

Доставити:
-Носиоцу пројекта
-Архиви